

Sorry, en puhu talotekniikkaa

Rakentamisessa on oma kielensä, mutta talotekniikassa ollaan vielä tavallistakin syvemmissä vesissä. Kantavien rakenteiden osalta ei synny usein ongelmia vaikei asukas oikein ymmärtäisikään niistä. Ainoa ongelma on remonteissa tehtävät isot aukot "väärin paikkoihin". Talotekniikan laiminlyönneillä sen sijaan voidaan aiheuttaa isoja harmeja rakennuksille.

Talotekniikka näyttäytyy usein monimutkaisena ja hankalana käyttäjän kannalta: pitää säätää, vaihtaa, sulkea ja avata vuodenaikojen perusteella. Jos näin ei tee, lopputuloksena on homeinen talo ja vesivahinko.

Olen passiivisten järjestelmien kannattaja. Esimerkiksi Olkiluoto 3:n sydänsieppari on hyvä esimerkki passiivisesta järjestelmästä. Se toimii ilman yhtään ulkoista järjestelmää ja estää sydänsulan leviämisen ympäristöön.

En kaipaa omakotitaloihin sydänsieppareita eikä tekoälyratkaisuja, pelkkä automaatiikka riittää. Olen nähnyt lukuisia demoja siitä, miten nätisti kaikki toimii, mutta harvassa ovat ne ei-talotekniikkaharrastajat, joiden asunnoissa tai taloissa kaikki toimisi yhtä hyvin.

Maalaisjärjellä ajatellen ei pitäisi olla hankala toteuttaa systeemiä, joka katkaisee sähkön kahvinkeittimestä kun kukaan

ei ole kotona. Samalla voi katkaista virran myös uunista ja kahvinkeittimestä. Ongelma syntyy, jos uuneissa on digitaalinen kello, joka ei tässä toteutuksessa pysy ajassa vuorokauttaakaan.

Ilmanvaihtokone on aika helppo: vaihdetaan suodattimet määräajoin ja ollaan tietoisia LTO-järjestelmän asennosta. Silti iltapäivälehdet kertovat juttuja homehtuneista taloista kun IV-kone vaan lopulta hajooa huomion puutteesta.

Omakotitaloasujalla talotekniikasta on myös ajanvietteeksi: kun yksi hurina loppuu ja toinen sirinä alkaa, alkaa arvailu siitä mikä laite se oli ja onko se vakavaa.

Omakotitaloasuja jää loppujen lopuksi hankalaan tilanteeseen talotekniikan suhteen: suunnittelijoita ei yleensä kiinnosta omakotitalon pikkuprojektit, muttei kyllä urakoitsijoitakaan. Parhaimmillaankin tarjolla on vain yhden erityisalan asiantuntijoita, jotka eivät näe kokonaisuutta. Kun omakotitaloasukas itse valitsee mihin valokuitukaapeli kaivetaan niin maalämpökaivo pitääkin sijoittaa hankalaan paikkaan, ettei kuitu ole liian lähellä. Kokonaisnäkemystä on vaikeaa saada kun ei tunne lainalaisuuksia ollenkaan.

Asunto-osakeyhtiössä asuminen taas passivoi asukasta. Postiluukusta rapisee ilmoituksia, joissa kerrotaan palovaroitti-

mien patterin vaihdoista ja ilmanvaihtokoneen suodattimista. Usein riittää, että tekee sen mitä käsketään, mutta siitä ei synny riittävää kokonaiskuvaa oman asunnon järjestelmistä.

Siinä missä kerrostaloasukas voi soittaa ongelman ilmetessä huolto-yhtiöön, omakotitaloasukkaan kannattaa jo ennen ongelman esiin pomsahtamista hankkia ympärilleen verkosto putki- ja sähkömiehiä, kaivurikuskeja ja peltimiehiä, joille soittaa hädän tullen. Käytän tässä kohtaa mies-sanaa neutraalissa merkityksessä, mutta en ole löytänyt vielä yhtään naista huoltoverkkooni.

Talotekniikka-tietouden haltuunottoa haittaa myös sen nopea muuttuminen. Ei voi joukkoistaa ongelman ratkaisua, koska kaikilla on vähän erilainen järjestelmä, laite ja käyttöliittymä.

Talotekniikan käyttöä helpottaa, jos ymmärtää siitä edes vähän. Kannattaa siis haastatella omakotitalon edellinen omistaja kunnolla ja tutustua asunnon asumisoppaaseen, jos sellainen on saatavilla. Loppujen lopuksi toimiva talotekniikka takaa asukkaalle terveellisen ja turvallisen asumisen.

Auli Lastunen

Eurokoodiasiantuntija
Rakennustuoteteollisuus RTT
auli.lastunen@rakennusteollisuus.fi

